

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ส่งยุบพรรคเสรีไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ส่งยุบพรรคเสรีไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรรคเสรีไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ พรรคเสรีไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ ประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ พรรคเสรีไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๑๖ ข้อ ๑๐๘ โดยเปลี่ยนเป็น “ข้อ ๑๐๘ พรรคเสรีไทยมีความมุ่งมั่น ที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ หรือที่ประชุมใหญ่ พรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิกพรรค” ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับ การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ แล้ว

จากการประชุมในครั้งนี้พรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์อนุมัติยุบเลิกพรรค เนื่องจากสถานการณ์ การเมืองในปัจจุบันพรรคเสรีไทยคงไม่สามารถพัฒนาหรือยกระดับพรรคให้มีศักยภาพเช่นพรรคการเมืองใหญ่ๆ ได้ รวมทั้งในเรื่องค่าใช้จ่ายในพรรคถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนจากเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่าไม่เพียงพอ

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคเสรีไทยมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตาม ข้อบังคับพรรค และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไทย ตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนา คำร้องให้พรรคเสรีไทเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้คำร้องตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาล พ.ศ. ๒๕๔๑

พรรคเสรีไท โดยนายสมเดช บัวนกระโทก หัวหน้าพรรคเสรีไท มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเสรีไทเป็น พรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ซึ่งขณะนี้มีสมาชิกพรรค ๘,๕๐๔ คน และมีสาขาพรรค ๖ สาขา ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๕ พรรคแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคได้จัด ประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมีมติเปลี่ยนแปลง ข้อบังคับพรรคเสรีไท พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑๐๘ พรรคเสรีไทมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนา ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรค จะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ หรือที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติ ด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิกพรรค” และในคราวประชุมเดียวกันนี้ได้มีมติเห็นชอบ อนุมัติยุบเลิกพรรคเสรีไท เนื่องจากสถานการณ์การเมืองในปัจจุบันคงไม่สามารถพัฒนาหรือยกระดับพรรค ให้มีศักยภาพเช่นพรรคการเมืองใหญ่ๆ ได้ รวมทั้งในเรื่องค่าใช้จ่ายในพรรค ถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งจะสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่ายังไม่เพียงพอ หัวหน้าพรรค ต้องนำเงินส่วนตัวมาสำรองเป็นค่าใช้จ่ายโดยตลอด จึงต้องการยุติบทบาททางการเมืองซึ่งทำให้สมาชิกพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคมีความเห็นว่า เมื่อหัวหน้าพรรคได้ขอยุติบทบาททางการเมือง พรรคก็คง ไม่สามารถจะดำเนินการต่อไปได้ ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ อนุมัติยุบเลิกพรรคเสรีไท และ มอบทรัพย์สินให้กับมูลนิธิการกุศลแห่งสกุลสุวรรณฉวี จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไท ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของหัวหน้าพรรค เสรีไทแล้ว มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคเสรีไทตามคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุ ต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าว เกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ โดยที่ ข้อ ๑๐๘ กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิกพรรคได้ เมื่อที่ประชุมใหญ่วิสามัญประจำปีของพรรคเสรีไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์อนุมัติยุบเลิกพรรคเสรีไทย และหัวหน้าพรรคเสรีไทยยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไทยกรณีจึงมีเหตุให้ต้องยุบพรรคเสรีไทยตามข้อบังคับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคเสรีไทย

นายปรีชา เฉลิมนวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ